

Dinsdagochtend van 09.00/09.30 tot 12.30 uur, netto cursustijd 2¼ uur

College	Module 1 - Datum	Onderwerp	Zaal	Docent(en)
1	18 september 2018	Pensioenstelsel. Het pensioenbegrip en pensioenkaraktters. <i>Plaats pensioen in pensioenstelsel. Grondslag voor deelneming in een pensioenregeling, begrip pensioen (vaste uitkering, variabele uitkering, vut, nettopensioen, voorwaardelijk pensioen, toeslagen) en pensioenkaraktters (uitkering, kapitaal, premie, alsmede CDC en reëel), inclusief discussie over houdbaar pensioencontract voor toekomst</i>	Agora 4	prof.dr. Erik Lutjens <i>Hoogleraar pensioenrecht Vrije Universiteit en advocaat bij DLA Piper</i>
2	25 september 2018	Pensioenovereenkomst <i>Begrip, partijen, totstandkoming, vermoedens, relatie met cao of pensioenreglement, informatieverplichtingen, einde</i>	Agora 4	prof.dr. Erik Lutjens <i>voornoemd</i>
3	2 oktober 2018	Uitvoeringsovereenkomst en toegelaten pensioenuitvoerders <i>Begrip uitvoeringsovereenkomst, partijen, totstandkomingen, relatie met verzekeringsrecht, verplichtingen uit uitvoeringsovereenkomst, einde uitvoeringsovereenkomst en verplichtingen na het einde</i>	Agora 4	mr. Ivor Witte <i>Promovendus Vrije Universiteit</i>
4	9 oktober 2018	Verplichte bedrijfstakpensioenfondsen <i>Doel, totstandkomingen, verplichtingen, doorsneepremie, mededingingsrecht, werkingssfeer jegens werkgevers en werknemers, bewijslast en onderzoekplicht</i>	Agora 4	prof.dr. Erik Lutjens <i>voornoemd</i>
5	30 oktober 2018	Vrijstelling van verplichte deelneming <i>Vrijstellingsgronden, verplichte en vrijwillige vrijstellingen, voorschriften, intrekken van vrijstelling</i>	Agora 4	mr. Monique van der Poel <i>Advocaat pensioenrecht EPB-Law en senior-onderzoeker Vrije Universiteit</i>
6	6 november 2018	Gelijke behandeling bij pensioen <i>Bronnen voor gelijke behandeling, specifieke gelijke behandelingswetten en Pensioenwet, goed werkgeverschap, direct en indirect onderscheid, rechtvaardigingsgronden</i>	Agora 4	prof.mr.drs. Mark Heemskerck <i>Advocaat/partner bij Held advocaten en bijzonder hoogleraar pensioenrecht Radboud Universiteit</i>
7	13 november 2018	Bescherming - waaronder financiële bescherming - van pensioen en keuze bij pensioen <i>Premiebetalingsplichten, afgescheiden vermogens (ringfencing), bescherming bij faillissement, beschikken over pensioen en keuzerechten, verjaring van premie- en pensioenvorderingen, de rechtsgevolgen van niet betaalde premie en de methode van korten</i>	Agora 4	mr. Wim Thijssen <i>Advocaat bij Pensioenadvocaten.nl, tevens verbonden aan het VU Expertisecentrum Pensioenrecht</i>
8	20 november 2018	Informatieverplichtingen <i>Geschreven en bovenwettelijke informatieplichten, Wet pensioencommunicatie, wanneer is er een informatieplicht, schriftelijk of elektronische informeren, gevolgen schenden informatieplicht, betekenis van een voorbehoud of disclaimer</i>	Agora 4	mr. Sijbren Kuiper <i>Advocaat bij Van Doorne Advocaten, onderzoeker Expertise centrum pensioenrecht Vrije Universiteit</i>
9	27 november 2018 09.30-14.00 uur*	1. Procesrecht <i>Rechtspraak, arbitrage en (interne) geschillenregelingen, bindend advies</i> 2. Actualiteiten, behandeling proefexamen en examentraining	Agora 4	mr. Wim Thijssen <i>voornoemd</i> prof.dr. Erik Lutjens <i>voornoemd</i>

	11 december 2018	Toets Module 1 (09.30-12.00 uur)	Agora 1	
	25 januari 2019 (vr.)	Herkansing toets module 1 (09.30-12.00 uur)	1A-49	

College	Module 2 - Datum	Onderwerp	Zaal	Docent(en)
10	8 januari 2019 09.30-13.00 uur	1. Wettelijke sociale zekerheidspensioenen <i>Verzekeringsplicht en uitkeringen</i> 2. Nabespreking en inzage toets module 1	Agora	prof.dr. Gijsbert Vonk <i>Hoogleraar Sociaalzekerheidsrecht Rijksuniversiteit Groningen</i> prof.dr. Erik Lutjens <i>voornoemd</i>
11	15 januari 2019	Fiscale behandeling <i>Begrip pensioenregeling in Wet LB 1964, invulling van pensioenregeling, toegelaten uitvoerders, nettopensioen, gevolgen van overschrijding fiscale normen</i>	Agora	prof.dr. Herman Kappelle <i>Directeur Aegon Adfis en bijzonder hoogleraar Fiscaal Pensioenrecht Vrije Universiteit</i>
12	22 januari 2019	Bestuur en beheer pensioenfondsen <i>Bestuursmodellen, intern toezicht, verantwoording en zeggenschap belanghebbenden</i>	Agora	mr. Leo Blom <i>Pensioenjurist bij Achmea</i>
13	29 januari 2019	Bestuurdersaansprakelijkheid voor pensioenverplichtingen <i>Grondslagen voor aansprakelijkheid, onrechtmatige daad, interne aansprakelijkheid, hoofdelijke aansprakelijkheid bij verplichte bedrijfstakpensioenfondsen, aansprakelijkheid bestuurders pensioenfondsen, disculpatiemogelijkheden</i>	Agora	mr. Bas Degelink CPL <i>Advocaat pensioenrecht bij DLA Piper</i>
14	5 februari 2019	Wijziging pensioenregeling <i>Procedure, eenzijdige wijziging, wijzigingsbeding, instemmingsrecht ondernemingsraad, wijziging bij cao, de opgebouwde aanspraken, wijziging bij waardeoverdracht, het begrip uitgewerkte rechtsverhouding</i>	Agora	mr. Hans Breuker <i>Pensioenjurist en Hoofd Pensioenadvies bij TKP</i>
15	12 februari 2019 09.30-14.00 uur*	1. Toezicht <i>Toezichthouders en hun bevoegdheden, handhavingsinstrumenten, invulling van open normen, de betekenis van beleidsregels en Q&A</i> 2. Actualiteiten, behandeling proefexamen en examentraining	Agora	mr. Jan Nierop CPL <i>Toezichthouder specialist bij DNB</i> mr. Willo Visser Toezichthouder <i>specialist bij DNB</i> prof.dr. Erik Lutjens <i>voornoemd</i>
	5 maart 2019	Toets Module 2 (09.30-12.00 uur)	Agora	
	12 april 2019 (vr.)	Herkansing toets module 2 (09.30-12.00 uur)	1A-49	

College	Module 3 - Datum	Onderwerp	Zaal	Docent(en)
16	12 maart 2019	Einde deelneming en Waardeoverdracht <i>Begrip einde deelneming, rechtsgevolgen, behoud of verval van aanspraken, individuele of collectieve waardeoverdracht, shoppen</i>	Agora	prof.dr. Erik Lutjens <i>voornoemd</i>
17	19 maart 2019	Fusie en overname <i>De fusievarianten (bedrijfsfusie, aandelenfusie, juridische fusie), wel of geen overgang pensioenverplichtingen, de specifieke pensioenbepalingen, de achterstallige pensioenpremie, gevolgen voor verplichte deelneming in bedrijfstakpensioenfonds en de vrijstelling daarvan</i>	Agora	mr. Wouter van Heest CPL <i>Advocaat bij Van Heest pensioenrecht verzekeringsrecht</i> mr. Remco Dijkstra <i>Advocaat bij Sprenkels en Verschuren</i>
18	26 maart 2019	Actuariële aspecten van pensioenrecht <i>Uitleg over actuariële begrippen en toepassing op concrete pensioen(juridische)casussen</i>	Agora	drs. Michiel Lohman AAG CERA <i>Pensioenactuaris bij PwC</i>

19	2 april 2019 09.30-12.45 uur	1. Verslaglegging pensioenen <i>Impact regelingen jaarverslaggeving voor pensioenregelingen</i> 2. Nabespreking toets module 2	Agora	drs. Marc van Luijk RA <i>Director bij Deloitte Accountants B.V.</i> Dhr. Jeroen Linders <i>Senior consultant Deloitte</i> prof.dr. Erik Lutjens
20	9 april 2019	Scheiding <i>De pensioengevolgen van een scheiding, Boon/van Loon en de Wet pensioenverevening, toepassing bij diverse pensioenregelingen, het pensioenverweer</i>	Agora	mr. Sylvia Wortmann <i>Lid van Raad van State</i>
21	16 april 2019	De Europese pensioen instellingen en de IORP's <i>De invloed van de EU voor de vormgeving van pensioenuitvoeringsinstellingen</i>	Agora	mr. Pascal Borsjé <i>Associate Clifford Chance</i>
22	7 mei april 2019	Grensoverschrijdende arbeid en grensoverschrijdende uitvoering – civiel en fiscaal <i>Toepassing Nederlands of buitenlands pensioenrecht bij grensoverschrijdende arbeid, toepassing bij detachering, uitzendovereenkomsten en grensarbeid, de normen van het EU-recht, de bevoegdheid tot grensoverschrijdende uitvoering van pensioenovereenkomst bij een buitenlandse uitvoerder (zoals de België-route) en de bevoegdheid van Nederlandse uitvoerders om buitenlandse regelingen uit te voeren, de fiscale behandeling van een en ander</i>	Agora	mr. Michelle Tomeij CPL <i>Promovenda Vrije Universiteit, verbonden aan Expertisecentrum Pensioenrecht</i> drs. Erik Schouten CPC <i>Senior beleidsmedewerker bij DNB</i>
23	14 mei 2019	Mededingingsrecht <i>Wanneer is het mededingingsrecht van toepassing op pensioenuitvoerders, wat is de betekenis daarvan, het begrip onderneming, concentratietoezicht, machtspositie</i>	Agora	mr. Pierrette Gaasbeek <i>Advocaat bij Gaasbeek Legal</i>
24	21 mei 2019	1. Recente ontwikkelingen pensioenrecht <i>Actualiteitencollege</i> 2. Actualiteiten, behandeling proefexamen en examentraining	Agora	prof.dr. Erik Lutjens <i>voornoemd</i>
	4 juni 2019	Toets Module 3 (09.30-12.00 uur)	Agora	
	5 juli 2018 (vr.)	Herkansing toets module 3 (09.30-12.00 uur)	1A-49	

College	Module 4 - Datum	Onderwerp	Zaal	Docent(en)
	24 september 2019	Inleveren definitieve paper (<i>op Canvas</i>)	–	
	12 november 2019	Presentatiedag (<i>examen; verdediging paper</i>)	Agora	prof.dr. Erik Lutjens (<i>voornoemd</i>) en mede-examinatoren

* colleges tot 14.00 uur zijn inclusief lunch

Eventuele wijzigingen in de planning voorbehouden

Het programma is als volgt (tenzij anders vermeld):

09.00 – 09.30 uur ontvangst met koffie/thee

09.30 – 10.45 uur aanvang college

10.45 – 11.00 uur pauze

11.00 – 12.30 uur vervolg college